

Rodzaje słowników i ich budowa

Zawsze, kiedy mamy jakiegokolwiek wątpliwości związane z używaniem słów, pomocne są słowniki.

Chcąc sprawdzić pisownię wyrazów, możemy skorzystać ze **słowników ortograficznych** (np. z *Nowego słownika ortograficznego języka polskiego PWN*, pod red. E. Polańskiego, Warszawa 1996).

Kiedy nie wiemy, co oznacza jakieś słowo, z pomocą przychodzą **słowniki ogólne języka polskiego** (np. *Inny słownik języka polskiego PWN*, red. M. Bańko, Warszawa 2000; *Słownik współczesnego języka polskiego*, red. B. Dunaj, Warszawa 1996; *Uniwersalny słownik języka polskiego PWN*, red. S. Dubisz, Warszawa 2003).

Wątpliwości z odmianą wyrazów rozwiewają **słowniki poprawnościowe** (np. *Nowy słownik poprawnej polszczyzny*, red. A. Markowski, Warszawa 1999).

Z kolei **słowniki frazeologiczne** są źródłem informacji na temat znaczenia i sposobu użycia utartych, stałych połączeń językowych, czyli frazeologizmów (m.in. *Słownik frazeologiczny języka polskiego*, red. S. Skorupka, Warszawa 1967-1968; S. Bąba, G. Dziamska, J. Liberek, *Podręczny słownik frazeologiczny*, Warszawa 1996).

Do gromadzenia słownictwa pochodzącego z języków obcych wyspecjalizowane są **słowniki wyrazów obcych** (np. *Słownik wyrazów obcych PWN*, Warszawa 1995; R. Pawelec, *Wieża Babel. Słownik wyrazów obcych nie tylko dla gimnazjalisty*, Warszawa 1999). Są też takie leksykony, które zawierają wyrazy używane w konkretnej odmianie języka polskiego, np. w gwarze podhalańskiej, polszczyźnie potocznej, gwarze uczniowskiej.

Uczniowie bardzo często korzystają też ze **słowników synonimów** i **słowników wyrazów bliskoznacznych** (np. ze *Słownika synonimów polskich*, pod. red. Z. Kurzowej, Warszawa 1998). Wymienione typy to słowniki jednojęzyczne, czyli gromadzące słowa i zawierające ich objaśnienia w jednym języku.

Natomiast kiedy uczymy się języków obcych, korzystamy ze **słowników dwujęzycznych**, w których znajdujemy słowa obce i ich znaczenia w języku rodzimym.

Większość słowników ma układ alfabetyczny, to znaczy, że na początku znajdują się wyrazy zaczynające się na literę „a”, a na końcu rozpoczynające się na „ż”. Zdarzają się też słowniki, w których hasła uporządkowane są tematycznie. Każdy słownik to zbiór **haseł**, których opis nazywamy **artykułem hasłowym**. Tworzą go najczęściej **definicje**, czyli opisy znaczeń wyrazu, oraz informacje gramatyczne.

